

ధంచగవ్య ప్రాశనము

శ్లో ॥ పవిత్రం త్రిషు లోకేషు దేవతాభిరథిష్టితమే ।
వరుణశ్శైవ గోమూత్రే గోమయే హవ్యవాహనః ॥
దధ్ని వాయుస్నముర్దిష్టస్సేమః క్షీరే ఘృతే రవిః ॥ (ఇతి హేమాద్రో)

ఆచమ్య - ప్రాణానాయమ్య । ఏవంగుణ.....శుభతిథో । క్రియమాణ...

దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి సర్వేషాం యజమానాచార్యార్పకాదీనాం
అభక్ష్య భక్షణ అభోజ్య భోజన అస్పుత్య స్పుర్యనాది సమస్త దోష నివృత్యర్థం
సమస్తపాపక్షయ ద్వారా దేహ శుద్ధ్యర్థం పజ్ఞగవ్య ప్రాశనం కరిష్యే ॥

ఓం తత్స్వవితుర్వరేణ్యం ప్రచోదయాత్ । ఇతి మంత్రేణ

పూర్వే సుశాంత నామ పాత్రే గోమూత్రం నిక్షిపేత్ । తత్పాత్రే

ఓం ఇమం మే వరుణ రాచేకే । ఇతి

వరుణమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

ఓం గ్రస్తద్వారాం శ్రీయమ్ । ఇతి మంత్రేణ

దక్కిషే తేణో రూప నామ పాత్రే గోమయం నిక్షిపేత్ । తత్పాత్రే

ఓం అగ్నిం దూతం స్తుక్తతుమ్ । ఇతి

అగ్నిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥

ఓం ఆప్యోయస్తు సజ్జిథే । ఇతి మంత్రేణ

పర్మిషే అమృత నామ పాత్రే గోక్కీరం నిక్షిపేత్ । తత్పాత్రే

ఓం ఆప్యోయస్తు సజ్జుధే । ఇతి

సోమమావాహయామి స్తాపయామి పూజయామి ॥

ఓం ద్ధిక్రావుణ్ణో తారిష్త్ । ఇతి మంత్రేణ

ఉత్తరే అవ్యక్తా నామ పాత్రే గోదధి నిక్షిపేత్ । తత్పాత్రే

ఓం తప్ వాయ వృణీమహే । ఇతి

వాయుమావాహయామి స్తాపయామి పూజయామి ॥

ఓం శుక్రమస్తి ర్తశ్శిథిః । ఇతి మంత్రేణ

అగ్నీయ్యం సుప్రతిష్టితా నామ పాత్రే గోఘృతం నిక్షిపేత్ । తత్పాత్రే

ఓం భూస్తురాయ పిద్మహే । ప్రచోదయాత్ । ఇతి

రవిమావాహయామి స్తాపయామి పూజయామి ॥

ఓం దేవస్త్య త్వా హస్తాభ్యామ్ । ఇతి మంత్రేణ

ఈకాన్యే విద్యాతత్త్వ నామ పాత్రే కుశోదకం నిక్షిపేత్ । తత్పాత్రే

ఓం తత్స్వవితుర్వరేణ్యం ప్రచోదయాత్ । ఇతి

సర్వ దేవతాః ఆవాహయామి స్తాపయామి పూజయామి ॥

పంచగవ్యాధిష్టిత వరుణాగ్ని సోమ వాయు రవ్యాది సర్వ దేవతాభ్యో నమః ।

ధ్యానావాహనాది షోదశోపచార పూజాం కృత్యా ।

మధ్య స్థిత పాత్రే పంచగవ్యాని తత్తున్నంత్రేణ సంస్తాప్య ।

త్వమగ్నే రుద్రః ఇత్యనువాకేన, కూష్మాండ సూక్తేన చ సమ్మేళనం కుర్యాత్ ॥

ఓం త్వమగ్నే రుద్రో అసురో ముహో ద్యివస్త్యగ్రం శర్థో మారుతం పృష్ఠ తుంశిపే ।

త్వం వాతైరుజైర్యాసి శంగ్రయస్వం పూషా విధతః పాస్తి ను తృణా ॥

ఆ వో రాజునమధ్వరస్య రుద్రగ్ం హాత్మారగ్ం సత్యయజ్గ్ం రోదస్యః ।

అగ్నిం పురా తసయ్యత్స్వర్వచిత్తాద్యిర్ణయరూపమవేనే కృషుర్వమ్ ।

అగ్నిర్ హాత్మా నిషుసాద్మా యజీయాన్మపస్యే మూతుస్సుర్భావు లోకే ।

యుషా కవిః పురుస్సిష్టః బ్యుతాషా ధర్తా కృష్ణిసాముత మధ్య ఇద్దః ।

సాధ్వమకర్దేవవీతిం నో అద్య యుజ్ఞస్య జివ్యోమవిదాము గుహ్యమ్ ।

న ఆయురాగాత్ముర్భిర్వసానో భూద్రామకర్దేవహూతిం నో అద్య ।

అక్షస్యదగ్నిస్తునయున్నివు ద్వోః జ్ఞామూ రేరిహాద్యురుఢస్సుమ్జ్ఞస్సు ।

సద్యో జజ్ఞానో విహోమ్మిదో అఖ్యదా రోదసీ భూనునా భాత్యన్నః ।

త్వే వసూని పుర్వణీక హాతర్తోచావస్తోరీరీరే యుజ్ఞియాసః ।

జ్ఞామేవు విశ్వా భువనాన్ని యస్మిన్నమ్మగ్ం సాభగాని దధ్యిరే పొవకే ।

తుభ్యం తా అజ్ఞిరస్తము విక్షేస్ముక్కితయుః పృథక్ । అగ్నే కామయ యేమిరే ।

అశ్వము తం కామమగ్నే తవోత్యశ్వము ర్తయగ్ం ర్తయవస్మివీరమ్ ।

అశ్వము వాజముభి వాజయనోశ్వము ద్యుమ్ముముజర్మాజరం తే ।

శ్రేష్ఠం యవిష్ట భార్తతాగ్నే ద్యుమున్నమాభర , వసో పురుస్సుహగ్ం ర్తయమ్ ।

సత్యత్తానస్తన్యతూ రోచనస్యా అజరేభ్రిర్మానదధ్యిర్విష్టః ।

యః పావకః పురుతముః పురుణి పుభున్యగ్నిర్సుయుతి భర్వన్ని ।

అయ్యెష్టే విశ్వతో దధద్దయమ్గ్నిర్వేణ్యః ।

పున్సై ప్రాణ అయుతి పర్మాయక్షగ్గం నువామి తే ।

అయ్యుర్మా అగ్ని హవిషో జుష్టాణో ఘృతప్రతీకో ఘృతయోనిరేధి ।

ఘృతం పీత్యా మధుచార్య గవ్యం పితేవ పుత్రముభి రక్తతాదిమమ్ ।

తస్మై తే ప్రతిహార్యతే జాతవేదో విచరిషణే । అగ్ని జనామి సుష్టుతిమ్ ।

దివస్సరి ప్రథమం జిజ్ఞే అగ్నిరుస్సుద్భూతీయం పరి జ్ఞాతవేదాః ।

తృతీయముఖు నృమణా అజప్రమిన్సాన ఏనం జరతే స్తోధిః ।

శుచిః పావక వన్యోగ్నే బృహద్విరోచనే । త్వం ఘృతేభీరాహుతః ।

దృశానో రుక్ష ఉర్వా వ్యద్యోద్ధర్మంపుమాయుశ్రీయే రుచానః ।

అగ్నిరమ్యతో అభవద్వయోభీర్ యదేనం ద్వారజనయత్వరేతాః ।

ఆయద్దిషే నృపత్తిం తేజు అన్మట్టుచి రేతో నిషిక్తం ద్వారభీకే ।

అగ్నిశృందమనవద్యం యువానగ్గం స్తోధియుం జనయత్వాదయచ్చ ।

స తేజీయస్తా మనస్తా తోత ఉత శిక్ష స్వప్తత్వస్య శిక్షః ।

అగ్నే రూయో నృతమస్య ప్రభుతో భూయాము తే సుష్టుతయశ్చ వస్యః ।

అగ్నే సహస్రమాభర ద్యుముస్య ప్రాసహ ర్తయిమ్ ।
 విశ్వాయశ్రీరష్టంత్రభ్యసా వాజేషు సౌసహాత్ ॥
 తమగ్నే పృతనాసహగ్ం ర్తయగ్ం సహస్య ఆ భర ।
 త్వగ్ం హి సత్యో అద్యుతో ధాతా వాజస్య గోమతః ।
 ఉక్కాన్నాయ వ్రతాన్నాయ సోమపృష్ఠాయ వేధనే , సో"మైర్విధేమూగ్రుయే ॥
 ఘద్యా హి సూనో అస్యద్యుసంధ్య చక్రే ఆగ్నిర్మలనుషాస్యన్నమ్ ।
 సత్వం న ఊర్జుసన్ ఊర్జుంధ్య రాజేవజేరవ్యకే క్షేప్యన్సః ।
 అగ్ను ఆయుగ్ంపి పవన్ ఆ సువోర్జుమిషం చనః । ఆరే బాధస్య ద్యుచ్యన్మామ్ ।
 అగ్నే పవస్య స్వపా ఆస్యే వర్షస్యవీర్యమ్ । దధత్వోపగ్ం ర్తయం మయి ।
 అగ్నే పావక ర్తోచిషా ముష్టయ్య దేవ జ్ఞివ్యాయ్య । ఆ దేవాన వక్షి యక్షిచ ।
 స నః పావక దీద్ధివాగ్నే దేవాగ్ం ఇవోవహ । ఉప యుజ్జుగ్ం హవిశ్రునః ।
 ఆగ్నిశ్చచివతతముశ్చచిర్విప్తశ్చచిః కవిః । శుచీరోచత్త ఆహతః ।
 ఉద్గ్నే శుచయుస్తవ శుక్రా ప్రాజంత ఊరతే । తవ జ్యోతిగ్ంప్యర్పుయః ॥